

STORTINGET

Representantforslag 320 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Abid Raja og Grunde Almeland

Dokument 8:320 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Abid Raja og Grunde Almeland om en skole å bli nysgjerrig i

Til Stortinget

Bakgrunn

Ingen vet hvordan verden ser ut om tjue år. Det er ingen grunn til uro, men en god grunn til å satse på det som aldri blir foreldet: nysgjerrighet, vennskap og de grunnleggende ferdighetene hvert barn trenger for å være fritt. Da trenger man en skole med overskudd til å se hver elev, og en politikk som lærer av det som virker.

I juni 2026 la Riksrevisjonen fram en rapport som viser at altfor mange elever går ut av grunnskolen uten å kunne lese, skrive og regne godt nok, og at staten etter tjue år med reformer ikke vet nok om hva som faktisk virker. Forslagsstillerne vil understreke at grunnen til at man i det hele tatt kan få denne informasjonen fra Riksrevisjonen, er at det finnes nasjonale og internasjonale prøver som kartlegger hvor det trengs politisk satsing.

Norske lærere er gode, men oppgaven har blitt mye mer krevende på få år. Hvis læreren skal være lærer, kan hen ikke være psykolog, konfliktmegler og saksbehandler på samme tid. Forslagsstillerne vil avlaste lærerne ved å få opp til 5 000 flere fagfolk inn i skolen, som spesialpedagoger, miljøarbeidere og helsepersonell, og ved å kutte rapporteringskrav som stjeler tid fra elevene. Hvilke oppgaver som bør løses av hvilke yrkesgrupper, og hvordan rekrutteringen kan sikres, bør forankres og utredes samlet, etter mønster fra helsepersonellkommisjonen.

En skole som tar barn på alvor, sender dem ikke hjem med utskrifter fordi det ikke er råd til lærebøker, og lar dem kjenne lukten av et nystekt brød i stedet for å tegne matretter i faget mat og helse. Skolen skal flyte over av opplevelser, lærelyst og skaperglede, ikke gå på sparebluss. Derfor mener forslagsstillerne at det trengs en trippelgaranti for hva som må være på plass for god undervisning i hele landet: lærebøker i de fagene som trenger det, utstyr og materiell til verkstedene, og større rom for å ta elevene med ut av klasserommet på utflukter og ekskursjoner.

Elever blir nysgjerrige nok til å tenke selv når de får øve på å velge, stå i noe vanskelig og skape noe eget. Derfor bør valgfag begynne allerede på 5. trinn så snart som mulig. Tiåringer trenger ikke vite hva de skal bli, de trenger å øve på å velge, for selve valget er treningen.

Barn er ulike også når de er seks år, og flere bør få begynne på skolen når det passer dem, uten dagens høye terskel med sakkyndig vurdering.

Dersom barna skal møte en verden i rask endring med mot framfor frykt, må de få bryne seg på å finne et problem og gjøre noe med det. Derfor mener forslagsstillerne at entreprenørskap må styrkes allerede fra ungdomsskolen av. I en verden i rask teknologisk endring er det også nødvendig å styrke norske elevers realfagskunnskaper og ha en realfagssatsing fra første skoledag.

Til sist må politikken vite mer om hva som gir læring. Forslagsstillerne mener staten må få på plass målrettede evalueringer og forskning som viser hvordan virkemidlene tas i bruk lokalt og hva som faktisk virker, slik at neste satsing bygger på kunnskap framfor gjetning.

Ingen vet hva som venter barna om tjue år. Men det man kan vite, er hva de trenger for å møte den verdenen: å ha lest, lekt, snublet og prøvd igjen, og blitt sett under-

veis, av lærere som hadde tid, og av voksne som brydde seg. Det er en stor skole å bygge. Den er også den eneste som er verdt å bygge.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sette ned en skolepersonellkommisjon som gir faglige anbefalinger om hvilke arbeidsoppgaver som kan og bør utføres av hvilke yrkesgrupper i skolen for å avlaste lærere, etter modell fra helsepersonellkommisjonen.
2. Stortinget ber regjeringen innføre en avbyråkratiseringspakke for lærere og skoleledere og redusere rapporteringskravene med minst 25 prosent.
3. Stortinget ber regjeringen gi norske grunnskoleelever en skolebokgaranti i alle relevante fag.
4. Stortinget ber regjeringen gi norske grunnskoleelever en verksteds-, utstyrs- og materiellgaranti i alle relevante fag.
5. Stortinget ber regjeringen gi norske grunnskoleelever en utfluktsgaranti.
6. Stortinget ber regjeringen sørge for å innføre valgfag fra 5. trinn fra og med høsten 2027.
7. Stortinget ber regjeringen utvide tilskuddsordningen for entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom til å gjelde elever på ungdomstrinnet, ikke bare videregående.
8. Stortinget ber regjeringen satse på realfag fra første skoledag.
9. Stortinget ber regjeringen gi flere barn mulighet til å starte på skolen når det passer dem, ved å fjerne kravet om sakkyndig vurdering for å utsette eller framskynde skolestart.
10. Stortinget ber regjeringen sørge for målrettede evalueringer og forskningsprogrammer som i større grad enn i dag gir informasjon om hvor langt og hvordan virkemidlene er tatt i bruk lokalt, og om hvilken bruk som gir best resultat.

19. juni 2026

Guri Melby

Abid Raja

Grunde Almeland

